

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoPr/12/2024
Identifikačné číslo spisu:	8723201007
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8723201007.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. N., narodenej XX. V. XXXX, Z., G.. D. XXX/XXX, proti žalovanej obchodnej spoločnosti SBS CHEMOSVIT, s. r. o., Svit, Štúrova 101, IČO: 36 859 311, zastúpenej spoločnosťou BERNÍK & partneri, s. r. o., Svit, Štúrova 101, IČO: 47 256 451, o neplatnosť dohody zo dňa 5. januára 2023 o skončení pracovného pomeru na dobu neurčitú s náhradou mzdy vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16Cpr/13/2023, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 7. mája 2024 sp. zn. 12CoPr/1/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 16Cpr/13/2023-168 z 25. januára 2024 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru žalobkyne dohodou z 5. januára 2023 a určenia, že pracovný pomer medzi žalobkyňou a žalovanou na dobu neurčitú trvá, ako aj náhrady mzdy od 6. januára 2023 do právoplatného skončenia sporu. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 59 ods. 1, § 60 ods. 1 a 2 Zákonníka práce a na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že dňa 25. marca 2009 bola medzi žalobkyňou a žalovanou ako zamestnávateľom uzatvorená pracovná zmluva, vrátane prílohy č. 2 a následné dohody o zmene obsahu pracovnej zmluvy uzatvorené v dňoch 11. septembra 2009, 31. marca 2011, 21. októbra 2013 a 25. mája 2018. Následne dňa 5. januára 2023 bola uzavretá dohoda o skončení pracovného pomeru v súlade s § 60 Zákonníka práce. Žalobkyňa písomným podaním z 12. januára 2023 oznámila žalovanej, že trvá na pracovnom pomere, ktorý vznikol na základe pracovnej zmluvy z 25. marca 2009. Žalovaná písomným podaním z 2. februára 2023 oznámila žalobkyni, že jej pracovný pomer bol ukončený zákonným spôsobom a to na základe vykonaného pohovoru a podania návrhu na skončenie pracovného pomeru dohodou podľa § 60 Zákonníka práce, s ktorým žalobkyňa súhlasila, čo potvrdila vlastnoručným podpisom. Vychádzajúc z protokolu o porušení pracovnej disciplíny z 5. januára 2023 z ktorého vyplýva, že u kontrolovanej O. N., narodenej XX. V. XXXX zamestnanej v spoločnosti SBS CHEMOSVIT s. r. o. pri dychovej skúške analyzátorom dychu bolo

zistených v čase o 6:18 hod. 0,18 mg/l a v čase o 6:34 hod. 0,13 mg/l alkoholu v dychu. Keďže uvedené sa v zmysle pracovného poriadku SGR 1/2009 a v zmysle pracovného poriadku SPP 1/2003 považuje za závažné porušenie pracovnej disciplíny a je dôvodom na výpoveď zo strany zamestnávateľa alebo okamžité skončenie pracovného pomeru. Zároveň na tomto protokole sú podpísané osoby ako svedkovia S. G. a L., P. F. a M. Y. a kontrolovaná (žalobkyňa) O. N.. V protokole je zároveň uvedené, že kontrolu vykonal pán S. G.. Vo vzťahu k námietke žalobkyne týkajúcej sa certifikátu na meranie alkoholu v dychu, súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná doložila certifikát o overení analyzátora dychu AlcoQuant s platnosťou overenia do 14. mája 2023 (č. l. 77 spisu), vydaný Slovenskou legálnou metrológiou, n. o., pričom toto overenie bolo podpísané metrológom L. O. N., preto námietku nepovažoval za dôvodnú. K tvrdenému podpísaniu dohody o skončení pracovného pomeru pod nátlakom, súd prvej inštancie poukázal na skutkové okolnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, že okrem svedkov L. F. a Y., aj svedkyne L. Č. a N. zhodne vypovedali, že boli prítomné pri procese skončenia pracovného pomeru so žalobkyňou dohodou, pričom nikto na žalobkyňu v tejto súvislosti nevyvíjal nátlak ani na ňu nekričal. Uviedli, že žalobkyňa bola na chodbe telefonovať, mala možnosť sa poradiť, čo rovnako indikuje, že sa mohla slobodne rozhodnúť. L. Č. bola oprávnená dohodu o skončení pracovného pomeru podpísať. Na základe uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 7. mája 2024 sp. zn. 12CoPr/1/2024 odmietol odvolanie podané O.. B. C., L. Svobodu 4742/1A, Poprad. V odôvodnení uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa spolu so žalobou predložila aj plnomocenstvo zo 14. februára 2023 udelené O.. B. C. ako advokátovi so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 95, na zastupovanie v danej veci. Okresný súd Poprad na ktorý vec pôvodne napadla vedená pod sp. zn. 19Cpr/3/2023 pred postúpením veci súdu prvej inštancie, po zistení, že splnomocnený zástupca žalobkyne O.. B. C. bol s účinnosťou od 23. apríla 2022 zo zoznamu advokátov na základe uznesenia Slovenskej advokátskej komory č. 42/4/2022 z 11. marca 2022 vyčiarknutý, ako aj po zistení, že v zmysle údajov zapísaných v súdnom registri opakovane vo viacerých iných konaniach vedených pred Okresným súdom Poprad (napríklad vo veciach pod sp. zn. 12Cpr/22/2020, 5Nt/7/2021, 19Cpr/3/2023) vystupuje ako splnomocnený zástupca, a po prihladení na skutočnosti známe z jeho rozhodovacej činnosti, a to najmä, že menovaný bol Slovenskou advokátskou komorou v skutočnosti vedený pod menom O.. B. C. pod reg. č. XXXX, ako aj z dôvodu ktorého je osvedčenie predložené týmto zástupcom s uvedeným číslom je neplatné, uznesením č. k 19Cpr/3/2023-51 zo 17. mája 2023, s právoplatnosťou od 28. júna 2023 rozhodol o nepripustení zastúpenia žalobkyne O.. B. C. v tomto súdnom konaní. Zároveň lustráciou v Registri obyvateľov Slovenskej republiky bolo zistené, že sa v ňom nenachádzajú údaje o osobe označenej ako B. C.. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že toto uznesenie bolo doručované v súlade s § 89 ods. 2 CSP priamo žalobkyňi, ktorá ho prevzala 12. júna 2023.

2.1. Následne odvolací súd citujúc ustanovenia § 359, § 378 ods. 1, § 89 ods. 1 a 2 CSP odmietol podanie O.. B. C.É. z dôvodu, že odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie podala elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu osoba označená ako „O.. B. C., advokát, L. Svobodu 4742/1A, 058 01 Poprad, číslo XXXX“, ktorá následný deň toto svoje elektronické podanie listinne doplnila a to napriek tomu, že uznesením Okresného súdu Poprad č. k 19Cpr/3/2023-51 zo 17. mája 2023 bolo rozhodnuté o nepripustení zastúpenia žalobkyne menovanou osobou v tomto súdnom konaní. S poukazom na § 89 ods. 2 CSP odvolací súd zdôraznil, že rozhodnutie sa doručuje výlučne sporovej strane, ktorej zastúpenie konkrétnou osobou nebolo takýmto rozhodnutím pripustené, a nie osobe, ktorá k zastupovaniu nebola pripustená. Ak po vydaní takéhoto rozhodnutia osoba, ktorá bola v konaní ako zástupca sporovej strany nepripustená, vykonáva za sporovú stranu procesné úkony, ktorú v konaní už nemôže ďalej zastupovať, ide o procesné úkony vykonávané neoprávnenou osobou. Tento nedostatok pritom nemožno považovať za odstrániteľný na základe výzvy sporovej strane, aby v určenej lehote predložila plnomocenstvo tomuto zástupcovi, nakoľko takýto postup by popieral obsah rozhodnutia súdu o nepripustení takéhoto zastúpenia sporovej strany a zmysel právnej normy vyplývajúcej z § 89 ods. 2 CSP. Na podporu uvedeného odvolací súd tiež poukázal na čl. 13 Základných princípov CSP, v ktorom je zakotvená zásada priamosti sporového konania, ktorá sporovým stranám ukladá povinnosť konať priamo so súdom, pričom v prípade pochybností je súd povinný komunikovať priamo so stranou konania, čo súvisí aj s ochranou osobných údajov fyzických osôb.

2.2. Podanie odvolania oprávnenou osobou je jednou z podmienok k tomu, aby odvolanie vyvolalo zamýšľané právne následky. Odvolací súd nemohol odvolanie odvolateľa (O.. B. C.) považovať za odvolanie podané oprávnenou osobou, nakoľko odvolateľa nemožno považovať za legitímneho splnomocneného zástupcu žalobkyne v predmetnom konaní. Na podanie odvolania bola oprávnená len priamo žalobkyňa, v neprospech ktorej bol napadnutý rozsudok vydaný. Táto však svoju vôľu podať voči napadnutému rozsudku odvolanie právne relevantným spôsobom neprejavila, keďže sama osobne, ani prostredníctvom zástupcu oprávneného k takémuto konaniu, odvolanie na súde prvej inštancie proti vydanému rozsudku nepodala, resp. ho neodoslala poštou, alebo elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, či bez neho, za predpokladu jeho doplnenia v listinnej podobe v súlade s obsahom § 125 ods. 2 CSP. Vzhľadom k tomu boli naplnené podmienky pre odmietnutie odvolania podaného O.. B. C., L. Svobodu 4742/1A, Poprad voči napadnutému rozsudku postupom podľa § 386 písm. b) CSP. V súvislosti s odvolaním podaným neoprávnenou osobou preto sporovým stranám nevznikol ani nárok na náhradu odvolacích trov konania.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (ďalej len „dovolací súd“) v súlade s § 35 CSP po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené procesné predpoklady v zmysle § 428 a § 429 CSP pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

6. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

7. Podľa § 429 ods. 1 a 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne

poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných väd, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

11. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovila osobitnú podmienku dovolacieho konania, vzťahujúcu sa k spisaniu dovolania zvoleným advokátom a jeho k obligatórnemu zastúpeniu advokátom v dovolacom konaní. Najvyšší súd v uznesení z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 39/2020 judikoval právnu veru v znení: „spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok je síce odstrániteľný, avšak len do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom“.

12. V preskúmvanej veci uznesením Okresného súdu Poprad č. k 19Cpr/3/2023-51 zo 17. mája 2023 s právoplatnosťou od 28. júna 2023 súd rozhodol o nepripustení zastúpenia žalobkyne zástupcom O.. B. C., Nám. sv. Egídia 95, Poprad. Predmetné uznesenie bolo doručené žalobkyni dňa 12. júna 2023. I napriek uvedenému rozhodnutiu žalobkyňa podala dovolanie a na jeho spísanie i konanie pred dovolacím súdom splnomocnila O.. B. C.. Z obsahu spisu zároveň vyplýva, že Slovenská advokátska komora Bratislava evidovala osobu v zozname advokátov pod menom O.. B. C., narodený XX. O. XXXX, ktorý používa priezvisko C. v období od 1. júla 202 do 23. apríla 2022. Rozhodnutím predsedníctva komory bol uvedený advokát zo zoznamu advokátov vyčiarknutý, ktorý stav trvá (v spise na č. l. 72). Zo správy odboru matriky Slovenskej advokátskej komory Bratislava z 11. apríla 2023 vyplýva, že správne priezvisko bývalého advokáta je O.. B. C. a nie O.. B. C., ktorého komora advokátov evidovala pod nesprávnym priezviskom C., nakoľko bola uvedená do omylu (v spise na č. l. 40). Dovolací súd v rámci preverenia zastúpenia dovolateľkou zvoleným zástupcom taktiež dopytom na Slovenskú advokátsku komoru Bratislava dňa 24. septembra 2024 zistil, že Slovenská advokátska komora neeviduje v zozname advokátov O.. B. C..

13. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 13. septembra 2018 p. zn. IV. ÚS 489/2018 v súvislosti s interpretáciou ustanovenia § 429 ods. 1 a 2 CSP vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je aj jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky je možné odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

14. Na záver dovolací súd poznamenáva, že žalobkyňa bola súdom prvej inštancie náležite poučená o zastúpení v konaní, o možnosti dať sa zastúpiť v individuálnom pracovnom spore odborovou organizáciou, ako aj o možnosti požiadať o poskytnutie právnej pomoci Centrum právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní pomoci osobám v materiálnej núdzi vrátane rozsahu poskytnutia právnej pomoci, ktorá zahŕňa najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie, spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených (v spise na č. l. 21). Zároveň bola žalobkyňa odvolacím súdom riadne poučená o náležitostiach dovolania, jeho dôvodoch a rozsahu, ako aj bola poučená o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, vrátane spísania dovolania a o práve zvoliť si advokáta na zastupovanie a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (v spise na č. l. 309). I napriek uvedenému poučeniu o jej procesných právach a povinnostiach súdom nižšej inštancie, žalobkyňa splnomocnila na dovolacie konanie O.. B. C., ktorý bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov a rozhodnutím súdu bolo jeho zastupovanie žalobkyne v danom spore nepripustené (v spise na č. l. 51).

15. Vzhľadom na uvedené dôvody, dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne v súlade s § 447 písm. e) CSP z dôvodu nespĺnenia podmienok podľa § 429 CSP. Z dôvodu rozhodnutia o podanom dovolaní z procesných dôvodov, dovolací súd vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia neposudzoval.

16. Výrok o trovách konania dovolací súd v súlade s § 451 ods. 3 CSP neodôvodňuje.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.